

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Kuhaja vsak četrtik in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za drugo invenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoški gospodarskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5, v sprejemni naročnino, inserate in reklamacije. — Rokopisni se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, v sprejemni naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine prosto.

Nemci v stiskah.

Iz Gradca prihajajo tužni glasovi. Mesto Gradec tiči do glave v dolgovih. Milo se ozira po slovenskih poslancih ter želi, da bi prišli v Gradec in doveli mestu novo posojilo. Gre se za več milijonov. Tudi deželni odbor vabi slovenske poslance v Gradec. Slabo je gospodaril s svojimi nemškimi strankami, strašno slabo. Nakopal je deželi več milijonov dolga, iz sedaj si želi slovenskih poslancev, da bi omogočili delovanje deželnega zbora. Prvo delovanje deželnega zbora pa bi bilo, da naložijo Nemci deželi nove davke in pokrijejo s tem dolgove, ki so jih lahkomišelnost napravili.

Velike skrbi tarejo Nemce radi teh dolgov, ki so jih delali tako brezskrbno, dokler niso prišli naši deželni poslanci v Gradec in naredili konec takemu slabemu gospodarstvu. Z obstrukcijo so obesili Nemcem jasli višje, da ne morejo tako trositi z denarjem med svoje nemške sodeželane kot prej. Seveda je nastala vsled tega v nemškem taboru nepopisna zmešnjava. Vsi nemški listi, doli do „Stajerca“, so zagnali velikiški krik zaradi obstrukcije. Nemški poslanci so morali na komando svojega vodstva vsi na shode. Zadnji čas morajo nemški okrajni zastopi in občine sklepati ostre resolucije proti slovenskim poslancem. Na Spodnjem Stajerskem pa se mora ubogi Linhart na povelje svojih kruhodajalcev potikati od kraja do kraja ter v potu svojega obraza in v varstvu mnogobrojnih zandarjev razkladati, da je baje slovenska obstrukcija tudi Slovencem škodljiva. Slovenci imajo pač enkrat osabne Nemce v pasti, in to jih grize, da vikajo.

Škodljivost slovenske obstrukcije pa tudi mi lahko dokazemo. Obstoji v tem-le: Skozi dve leti je ta strašna obstrukcija obvarovala vso deželo, nemaško in slovensko, novih davkov, ki bi znašali na leto najmanj poldrugi milijon. Trije milijoni so ostali torej vsled slovenske obstrukcije v žepih štajerskega ljudstva.

Ravnokar prihajajo iz Gradca iz nemškega tabora novi jokajoči glasovi, češ, deželni odbor je moral črtati letos nekatere dosedanje izdatke. Nima namreč denarja, ker se ni novih davkov. Toda tudi v tem črtanju se kaže ljubezen Nemcev do ljudstva. Niso črtali in odščepnili največjih svot pri plačah liberalnih uradnikov in učiteljev, koje plače znašajo okoli 14 milijonov na leto, ampak tam, kjer so hoteli zadeti kmeta. Tudi niso ustavili podpore nemškim hujšakškim držtvom, kajti pred kratkim je bilo še čitati, da so izplačali Súdmarki podporo.

PODLISTEK.

Materino oko.

(Slika iz življenja. Prevaj. Starogorski.)

(Dalje.)

„Materino oko!“
Srčneje in mileše se pač niso bile nikdar izgovorjene te besede, kakor sedaj, ko je korakal Benedikt po cesti ter za hip postal.

„Raje brez strehe, kakor še enkrat kaj enakega doživeti!“ pristavi nato in nadaljuje sveto pot. Akoravno mu je hladil sveži zrak vroče čelo, akoravno se mu je kri že nekoliko pomirila, vendar se mu je zdelo, da sliši še zvok godbe, vrisk plesalcev. In šepet listja se mu je zdel, kakor zapeljivo govorjenje preštrnega, zalega dekleta, kateri je komaj ušel. V hipu največje nevarnosti mu je pred dušo vsplavalo žalostno in solzeče materino oko.

Dokler je peljala cesta po ravnini in po polju, je bilo lahko potniku kljub temi nadaljevati svojo pot. Ali ko je prišel v gozd, kjer je stalo veličastno drevo, moral je iti z največjo pazljivostjo, da ne zgreši pota, posebno, ker je bilo več potov in križepotja.

Ali, ko je po dolgem hodu prišel zopet na plano, se zdrzne. Zgrešil je pot, in zastoj se ogleduje, kod mu je iti sedaj?! Ze se je hotel vsesti na kup kamenja, da počaka zore, kar mu prinese veter dim od novozapaljenega ognja.

„Tukaj morajo biti ljudje,“ si misli Benedikt, in gre proti strani, od koder mu je prišel vonj dima.

Črtanje nemškega odbora je zelo zanimivo. Vinogradnikom so baje nemški mogotci v Gradcu namenili letos 11.500 K, a so jih črtali. Opozorjamo, da je ravno ta podpora razlog slovenske obstrukcije, ker jo je dežela tako znižala. Plačevati bi morala dežela 400.000 K vinogradnikom, pri čemur je prevzela država polovico stroškov. A iz mržnje so ustavili Nemci to podporo ter nam pojedli še onih 200.000 K, ki jih je dajala država. Sedaj ponujajo ti gospodje 11 tisoč 500 kron, s katerim denarjem prenovijo komaj trije vinogradniki svoje vinograde.

Za graško gledališče so črtali podpore 25.000 K. Bo vsakdo vesel in hvall slovensko obstrukcijo. Istotako so črtali za nemško planšarsko šolo 100 K, za deželni muzej 4000 K, za višjo deželno realko 500 K, za štajerski deželni šolski zaklad 3000 K, za ljudsko šolstvo 2820 K, za zdravstvene namene 31.130 K, za vzgojevališča 1000 K, za druge deželne namene 141 tisoč 950 K. Ker dežela letos sama ne bo gradila nobene nove železnice in ceste, niti pričela s kako novo regulacijo, zato si prihrani za zgradbo železnice 590 tisoč kron, za regulacije 431.143 K.

Vsega skupaj je torej prihranila slovenska obstrukcija deželi letos eden in četrt milijona kron. Kakor hitro se obstrukcija opusti, se bo moralo še nadalje črtati, ali pa se naložiti novi davki — ali pa pametnejše gospodariti, kar ravno želi obstrukcija slovenskih poslancev.

Politični ogled.

— Drž. zbor je sprejel zadnji teden krošnjarsko postavbo. Toda določilo se je toliko izjem, da cela postava nima več prvotnega pomena, omejiti krošnjarstvo. Kmetje so povsod za omejitev krošnjarstva, kajti večina krošnjarjev je takih ljudi, ki oiganijo z blagom kramarjev za previsoko ceno po deželi ter prisilijo ljudi s svojo vsiljivostjo, da kaj kupijo. Naj bi bilo dovoljeno krošnjariti samo z lastnimi izdelki, recimo kakor Ribničani s suho robo in pa Čiči z jesihom. Piskrovezi pa itak ne spadajo med krošnjarje, le krošnjarji s steklom so po nekaterih krajih kmečkemu prebivalstvu še dobrodošli. Sedaj bodo zborovale skozi tri tedne naše delegacije v Budimpešti, tako, da se bo poslanska zbornica šele včetkom marca začela posvetovati. — Proračunski odsek je sprejel nasvete slovenskih poslancev glede vseučilišnih vprašanj med Jugoslavlani ter dovolil tudi Italijanom pravne stolice na Dunaju. S tem je spor za obe strani kolikor toliko povoljno končan. Naučni minister je ostro obsodil judovske in socialdemokratske dijake, ki na vseučili-

šču v Krakovem delajo nemire, ker se je predavanje o družboslovju izročilo učenjaku, ki je obenem tudi duhovnik. Zaradi tega odgovora hočejo Judje in socialni demokratje v zbornici posebno razpravo. Katoški poslanci jim ne bodo ostali z odgovorom na dolgu.

— Slovanska Jednota. Na Dunaju so se zopet zedinili češki, slovenski, hrvatski in starorusinski poslanci v posebni zvezi, imenovani Slovanska Jednota. Zveza šteje 125 poslancev. Načelnik te mogočne skupine je Čeh Fiedler, podnačelnik Slovenec dr. Susteršič. Z lažmi in zavijanjem so bili vsi češki in slovenski poslanci, ki veljajo za tajne vladne špijone, na delu, da bi preprečili obnovenje za nekoliko časa razpadle Slovanske Jednote, pred vsem pa, da bi potisnili zmožnega in od vseh nasprotnikov toli sovražnega dr. Susteršiča ob stran. Niti prvo niti drugo se jim ni posrečilo.

— Na Ogrskem so si v državnem zboru zaradi avstro-ogrskje banke, ki izdaja naše bankovce, stranke še vedno močno v laseh. Vladne stranke hočejo imeti z Avstrijci še nadalje skupno banko, opozicijske stranke pa lastno ogrsko. Vsled tega dolgotrajnega prepira je stavljen v avstrijskem bančnem odseku dr. Krek predlog, da se obravnava našega bančnega odseka tako dolgo odlože, da se na Ogrskem pokaže, je li sploh verjetno, da ogrska zbornica pritrdi vladni predlogi. Pri tem se je doigraval ta-le zanimiv pojav. Naši poslanci so zahtevali, naj se ugotovi razmerje glasov pri tem glasovanju. Pri tem se je pokazalo, da ni dovolj poslancev v odseku. Ze vsled tega bi bila morala obravnava prenehati, da se izogne vsak prepir, pa predlaga nemški liberalce dr. Lecher glasovanje po imenih. Iz tega se je dognalo, da ni bilo niti 20 poslancev navzočih, dasi jih je treba najmanj 26. Za Krekov predlog so glasovali Čehi in 1 Rusin. Socialni demokratje so bili proti in so iznova jasno pokazali, da se ničesar bolj ne boje, nego resnega odpora proti sedanji večini in vladi. Najbolj smešno vlogo je pa igral naš dični dr. Ploj. Ta junak se je trudil za žive in mrtve, da je izprosil pri vladnih strankah milost, da ga izvolijo za poročevalca. Zlomek naj razume tako postopanje! Četudi le po imenu v opoziciji, bi moral imeti vendar toliko razsodnosti, da ne gre pri tako važnem političnem vprašanju prevzemati poročevalčeve odgovornosti v predlogi, ki izkuša pravzaprav ustroiti samo ogrskim zahtevam. Vsač drug bi to razumel, Ploj seveda ne. Na obrazu se mu bere, kako nestrpno čaka, kedaj doseže svojo zaželjeno poročevalčevu službo. Zato je tudi brez ozira na strašno blamažo večinskih strank glasoval proti imenovnemu predlogu. Seje ni bilo in potrti so odhajali vladni poslanci iz odseka.

ček je bil poln dragocenosti, lepotečja, srebrnega o-rodja, in na dnu leži mnogo denarja.

Benedikt kleči nekaj minut zraven, kakor okamenel. Stane ga samo, da zagrabi, pa spravi zaklad v žep; tako postane bogat, in ni se mu treba mučiti več okrog po svetu.

Z naglico počne grabiti zaklade in je tlačiti v žepu ter ne neha prej, dokler ni kovček prazen. Potem pa plane pokoneu in beži, ne da bi vedel kam? „Nekje moram priti ven, kaj mi je sedaj za ovinko!“ vsklikne in vzdigne klobuk, da si ohladi čelo.

Začne fantazirati. Zdi se mu, da je posestnik velike delavnice in mnogo pomagavečev dela pri njem. Sezidal si je krasno hišo. Vidi ljudi, kako se mu klanjajo ter ga vprašujejo za svete. Vidi mize, polne raznovrstnih jedil in pijače, in mnogo prijateljev se veseli z njim, seveda na prvem mestu njegova — mati — kar se samo ob sebi razume, da... mati... že radi dožnosti... Ali tukaj pride Benedikt k sebi.

Naenkrat izginejo vse fantazije, njegova glava se povesi, njegov korak je počasnejši, ko zasliši v bližnji vasi glas zvona, ki je naznanjal jutranjico ter budil ljudi k molitvi in delu.

Zvon človeka vedno vabi,
da Boga nikdar ne zabi.

Te besede so pač resnične. Se v srečju največje-ga lupeznika se gane nekaj, kakor bi ga vleklo k izpreobrnitvi. Benedikt pade ob potu stoječem znamenju na kolena in z rosnimi očmi sklene roke ter si zakrije obraz...

(Dalje prihodnjik.)